

Bemærkninger til det i 1881 forelagte Lovforslag om Bestatningen af Brændevinsbrænding.

Lov af 7de Februar 1851, hvorved Formalingssagisterne fuldstændig hævedes, gennemførte i Stedet herfor for alle Brænderiers Vedkommende den ved Forordningen af 22de November 1837 for Landbrænderierne og ved Foreløbig Lov af 15de September 1850 for Kjøbstadsbrænderierne udenfor Kjøbenhavn fastsatte Medskabsafgift, hvorved Afgiften lægges paa Rumindholdet af de i Brænderierne værende Gjæringskar — Mæstekarrene — uden Hensyn til Materialets Mængde og Slags. Afgiften bestemtes til 64 f. pr. Td. Karum af Mæstekarrets Indhold, for hver Gang nævnte Kar benyttedes, og herved tilføjede man at lægge en Afgift af 4 f. paa hver Pot Brændevin à 8° Spendrup, idet man nemlig gik ud fra, at der efter Brænderidriftens Standpunkt dengang kunde regnes et Gjennemsnitsudbytte af 16 Potter 8 Graders Brændevin pr. Tønde af Gjæringskarrets Rumindhold. Ved Krigsstatsloven af 5te August 1864 blev denne Afgift forhøjet med 50 % til 1 Rdlr. pr. Td. Karum, men hertil have ogsaa Landbrænderierne indskrænket sig, og Lov af 7de Februar 1851 danner endnu i sin Helhed Grundlaget for vor Brænderibestatsning.

Lagtet Afgiften er fastsat til et bestemt Beløb, 96 f. pr. Td. Karum, og saaledes tilsyneladende rammer alle Brænderier ens, indeholdes der dog i selve denne Ligelighed en ikke ringe Ulighed. Medens der nemlig ved Brænderidriften i Kjøbstaden hovedsagelig lægges Vægt paa selve Brændevinsudbyttet, og Bærmen af mange kun betragtes som et Biproduct, der i flere Tilfælde ikke kommer fuldt til Nytte, drives Landbrænderierne hovedsagelig for Kreaturholdets og Algerbrugets Skyld, og Brændevinen betragtes der mere som et værdifuldt Biproduct. Noget lignende er ogsaa Tilfældet ved de Brænderier, hvor der tilbruges Gjær, idet i disse Gjærudbyttet anses for Hovedsagen. Bestatter man alle disse Brænderier med samme Afgift pr. Td. af Gjæringskarrets Rumindhold, uanset det af de forskellige Diemed med Driften fremgaaende forskellige Udbytte af Brændevin, fremkommer saaledes en Ulighed i Bestatningen. En anden Ulighed hidrører fra de forskellige Brænderiers forskellige Indretning og det deraf følgende forskellige Udbytte, de give, navnlig have saaledes de større Brænderier, særlig Dampbrænde-

rierne, en Fordel fremfor de mindre Brænderier. Om nu end Intelligentes og Kapital altid i Fabrikbruget maa faa Dørvægten, turde det dog formentlig ikke være paa Statskatterne at saadant bør finde Sted; disse bør derimod være saaledes ordnede, at de ramme Alle lige- ligt. Ogsaa de forskellige Materialer, der anvendes til Udvinning af Brændevin, fremkalde en Ulighed, eftersom det ene Slags Materiale giver et større eller mindre Udbytte end det andet.

Denne Ulighed, der særlig begunstiger de store veldrevne Brænderier ligeoverfor de smaa og daarlige, maa nødvendigvis, da det derved gjøres de sidstnævnte dobbelt vanskeligt at optage Konkurrencen, føre til, at de smaa Brænderier maa nedlægges. Medfølgende Liste over Brænderier, Bilag A. viser, at Antallet i 18^{64/65} var 391 med en samlet Størrelse af 28,200^{2/3} Tdr. Karum, men i 1879, der helst maa benyttes, da særlige Forhold med Hensyn til Udførselen i Aaret 1880 have fremaldt en sandsynligvis ven midlertidig Fremgang, er Antallet sunket til 225 med en samlet Størrelse af 21,482^{2/3} Tdr. Endnu i 18^{73/74} var der 281 Brænderier, hvoraf 122 Dampbrænderier og 159 almindelige, disse 281 vare i 1879 nedgaaede til 225, hvoraf 105 Dampbrænderier og 120 almindelige, og de almindelige ere saaledes aftagne efter et næsten dobbelt saa høit Procentforhold. Uligheden har siensynlig været tilstede fra første Færd af, eller rettere den var tilstede i samme Døielik det var muligt for et Brænderi ved en kyndigere Drift, ved Anskaffelsen af bedre Apparater eller ved Benyttelsen af et bedre Materiale at opnaa et Udbytte, der oversteg det Gjennemsnitsudbytte, hvorpaa Skatten er baseret, fra dette Døielik var Resultatet omtrent givet, saafremt den samme Bestatningsform bibeholdtes. For hvert Aar er Klostet mellem de store og de smaa Brænderier bleven større og større, og i hvilken Grad den nu er tilstede vil let ses af den som Bilag B. medfølgende Døielik over Tilvirkningen af indenlandsk Brændevin fra 1ste Juli 1880 til ult. Juni 1881 opgjort i Hensyn til de af Brændevinsbrænderne angivne Udbyttømængder. Viser denne Bestatningsmaade sig saaledes uehdig i Retning af at ramme Brænderier høit forskjelligt, uden at dette Forhold vil kunne ændres